

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 277/06-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. septembra 2006 predbežne prerokoval sťažnosť P. A., T., zastúpeného advokátom JUDr. Ľ. P., T., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 2 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sž-o-KS 248/2004 zo 16. novembra 2005 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 11 S 42/04 zo 7. apríla 2004, dodatočným platobným výmerom Daňového úradu v Trenčíne č. 645/230/99877/03/Juk z 11. decembra 2003 a dodatočným platobným výmerom Daňového úradu v Trenčíne č. 645/230/99995/03 Juk z 11. decembra 2003, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. A. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. apríla 2006 doručená sťažnosť P. A., T. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Ľ. P., T., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 2 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len

„najvyšší súd“) sp. zn. 1 Sž-o-KS 248/2004 zo 16. novembra 2005 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 11 S 42/04 zo 7. apríla 2004, dodatočným platobným výmerom Daňového úradu v Trenčíne (ďalej len „daňový úrad“) č. 645/230/99877/03/Juk z 11. decembra 2003 a dodatočným platobným výmerom daňového úradu č. 645/230/99995/03 Juk z 11. decembra 2003.

Sťažovateľ uviedol, že ako tréner uzatvoril 28. júna 2000 so Š., Ž. (ďalej len „športový klub“) dohodu o trénerskej činnosti podľa § 51 Občianskeho zákonníka s odkladom jej účinnosti od 1. augusta 2000, a to vzhľadom k tomu, že živnostenské oprávnenie na vykonávanie trénerskej činnosti - výuku futbalu - mu živnostenský úrad vydal až 26. júla 2000. Z uvedeného dôvodu na výkon trénerskej činnosti uzatvoril za obdobie júl 2000 so športovým klubom dohodu o vykonaní práce. Počnúc 1. augustom 2000 začal sťažovateľ vykonávať trénersku činnosť už ako osoba samostatne zárobkovo činná na základe živnostenského oprávnenia. V trénerskej činnosti pokračoval aj v rokoch 2001 a 2002.

Sťažovateľ ďalej uviedol, že za zdaňovacie obdobie roka 2001 a 2002 podal daňové priznanie k dani z príjmov fyzických osôb podľa zákona č. 366/1999 Z. z. o daniach z príjmov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 366/1999 Z. z.“), a to daňové priznanie typu B1. Na základe týchto priznaní v zmysle dohody o výkone trénerskej činnosti ako osoba samostatne zárobkovo činná zdanil príjem v roku 2001 a 2002 ako príjem zo živnosti podľa § 7 ods. 1 písm. b) zákona č. 366/1999 Z. z.

Daňový úrad v protokole o daňovej kontrole č. 645/340/22949/2003/Hud, Dov z 22. apríla 2003 posúdil príjmy v súlade s daňovým priznaním sťažovateľa, t. j. ako príjem zo živnosti, avšak z dôvodu neuznania niektorých sťažovateľom uplatňovaných výdavkov upravil základ dane. Následne daňový úrad vydal dodatočný platobný výmer č. 645/230/38641/03/Juk zo 6. mája 2003, ktorým vyrubil sťažovateľovi rozdiel dane z príjmov fyzickej osoby za zdaňovacie obdobie 2001 v sume 27 906 Sk. Na odvolanie sťažovateľa odvolací orgán dodatočný platobný výmer zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie s právnym názorom, že príjmy sťažovateľa za rok 2001 nie sú príjmami

zo živnosti podľa § 7 ods. 1 písm. b) zákona č. 366/1999 Z. z., ale sú príjmami zo závislej činnosti podľa § 6 ods. 1 písm. a) citovaného zákona.

Následne daňový úrad začal u sťažovateľa vykonávať opakovanú daňovú kontrolu za zdaňovacie obdobie 2001 a súčasne aj daňovú kontrolu dane z príjmov fyzických osôb za rok 2002. V protokole o opakovanej daňovej kontrole č. k. 645/340/97108/2003/Bob z 26. novembra 2003 správca dane prekvalifikoval sťažovateľom priznaný príjem zo živnosti za príjem zo závislej činnosti podľa § 6 ods. 1 písm. a) zákona č. 366/1999 Z. z.

Dodatočným platobným výmerom č. 645/230/99877/03/Juk z 11. decembra 2003 daňový úrad dorubil sťažovateľovi rozdiel dane z príjmov fyzických osôb za zdaňovacie obdobie roka 2001 v sume 114 336 Sk. Odvolanie sťažovateľa Daňové riaditeľstvo Slovenskej republiky, pracovisko Trenčín (ďalej len „daňové riaditeľstvo“) rozhodnutím č. k. VIII/256/3518/2004/Šin z 26. marca 2004 odmietlo a prvostupňové rozhodnutie daňového úradu potvrdilo.

Podľa sťažovateľa obdobne postupoval daňový úrad aj pri kontrole zdaňovacieho obdobia roka 2002. Dodatočným platobným výmerom č. 645/230/99995/03/Juk z 11. decembra 2003 daňový úrad dorubil sťažovateľovi rozdiel dane z príjmov fyzických osôb v sume 40 118 Sk. Aj toto prvostupňové rozhodnutie odvolací daňový orgán rozhodnutím č. k. VIII/256/3519/2004/Šin z 26. marca 2004 potvrdil.

Žalobou podanou 27. mája 2004 voči daňovému riaditeľstvu sa sťažovateľ domáhal preskúmania zákonnosti jeho rozhodnutí. Krajský súd ako súd prvého stupňa žalobu sťažovateľa zamietol ako nedôvodnú s tým, že sa stotožnil s argumentáciou daňových orgánov a tento právny názor potvrdil aj najvyšší súd v konaní o odvolaní sťažovateľa.

Podľa sťažovateľa daňové orgány vec nedostatočne zistili a následne nesprávne posúdili, ich rozhodnutia nemajú oporu v zákone, čím je sťažovateľ ukrátený na svojich právach. Daňové orgány vychádzali iba z pochybností a vlastnej úvahy bez ohľadu na obsah uzatvorenej dohody.

V súvislosti s tým sťažovateľ poukázal na to, že obe strany prejavili vôľu uzatvoriť dohodu o výkone trénerskej činnosti ako vzťah podľa Občianskeho zákonníka, nie ako pracovnoprávny, resp. obdobný pomer. Športový klub sa nikdy nechoval ako zamestnávateľ, nevykonával odvody preddavkov na daň zo závislej činnosti, neviedol mzdové listy, neodvádzal zákonné poistenie, vyplácal sťažovateľovi dohodnutú mesačnú odmenu ako osobe samostatne zárobkovo činnnej. Podľa neho daňové orgány postavili domnienku pracovnoprávneho vzťahu na ustanovení dohody o tom, že tréner vykonáva prácu podľa pokynov klubu. Dohoda však neobsahovala podstatné náležitosti pracovnej zmluvy. Sťažovateľ má za to, že jeho povinnosti vyplývajúce z dohody o trénerskej činnosti, ktoré daňové orgány posúdili ako povinnosti riadiace sa Zákonníkom práce, treba posudzovať ako práva a povinnosti, ktoré si účastníci dohodli. Umožňuje to ustanovenie § 51 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého takto uzatvorený vzťah je atypický a nesmie byť v rozpore s obsahom alebo účelom Občianskeho zákonníka, čo v prípade jeho vzťahu k športovému klubu nie je.

Tým, že daňové orgány nerešpektovali vôľu účastníkov dohody, ukrátili sťažovateľa na jeho právach, pretože v zmysle čl. 2 ods. 3 ústavy každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá. Sťažovateľ pritom argumentoval, že uzatvorený vzťah na základe dohody o trénerskej činnosti je vzťah súkromnoprávny, kde v plnom rozsahu platí čl. 2 ods. 3 ústavy.

Na základe uvedeného sťažovateľ žiada, aby ústavný súd:

- deklaroval porušenie jeho základného práva podľa čl. 2 ods. 3 ústavy rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sž-o-KS 248/2004 zo 16. novembra 2005 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 11 S 42/04 zo 7. apríla 2004, dodatočným platobným výmerom daňového úradu č. 645/230/99877/03/Juk z 11. decembra 2003 a dodatočným platobným výmerom daňového úradu č. 645/230/99995/03 Juk z 11. decembra 2003,
- zrušil rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sž-o-KS 248/2004 zo 16. novembra 2005 a rozsudok krajského súdu sp. zn. 11 S 42/04 zo 7. apríla 2004,

- zrušil dodatočný platobný výmer daňového úradu č. 645/230/99877/03/Juk z 11. decembra 2003 a dodatočný platobný výmer daňového úradu č. 645/230/99995/03 Juk z 11. decembra 2003 a vec vrátil daňovému úradu na ďalšie konanie,
- priznal mu náhradu trov právneho zastúpenia v zatiaľ nevyčíslenej výške.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), pričom skúmal, či spĺňa zákonom predpísané náležitosti podľa § 20 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde a či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 citovaného zákona. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti vychádzal z toho, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov ustanovených v zákone.

Podľa ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa obsahu sťažnosti je jej predmetom tvrdenie sťažovateľa o tom, že nerešpektovaním jeho vôle a vôle športového klubu, ako účastníkov dohody o trénerskej

činnosti založenej na vzťahu súkromnoprávnom, daňové orgány porušili jeho základné práva podľa čl. 2 ods. 3 ústavy. Za porušovateľa práva v záhlaví sťažnosti sťažovateľ pritom označil daňové riaditeľstvo.

V sťažnosti je výrazne oddelený petit od jej ostatných častí. Ústavný súd je podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha (napr. IV. ÚS 35/04). Ústavný súd teda môže rozhodnúť o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý v petite označil za porušovateľa svojich práv.

Tieto pravidlá ústavný súd uplatnil aj pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa. V danom prípade to znamenalo, že ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť z hľadiska možného porušenia základného práva sťažovateľa upraveného v čl. 2 ods. 3 ústavy rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sž-o-KS 248/2004 zo 16. novembra 2005 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 11 S 42/04 zo 7. apríla 2004, dodatočným platobným výmerom daňového úradu č. 645/230/99877/03/Juk z 11. decembra 2003 a dodatočným platobným výmerom daňového úradu č. 645/230/99995/03 Juk z 11. decembra 2003, t. j. v rozsahu korešpondujúcom s návrhom na rozhodnutie vo veci samej (petitom).

Pri prejednaní sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie základných práv rozhodnutiami daňového úradu, ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Toto vyššie citované ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov rozhodujúcich v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, a to tým spôsobom, že ochrany základného práva a slobody sa na ústavnom súde možno domáhať v prípade, ak mu túto ochranu nemôžu poskytnúť všeobecné súdy (III. ÚS 60/06).

Podľa aplikovateľnej judikatúry ústavného súdu „Rešpektovanie príkazu ústavných noriem obsiahnutých v čl. 2 ods. 2 a 3 ústavy orgánmi štátu je preskúmateľné prostredníctvom a v rámci opravných prostriedkov dostupných oprávneným osobám

predovšetkým v rámci súdnej a inej právnej ochrany podľa čl. 46 ústavy. Uvedené sa v plnom rozsahu vzťahuje aj na rozhodnutia daňových orgánov“ (II. ÚS 20/01).

Ústavný súd zistil, že v namietanej veci sťažovateľ okrem využitia zákonných prostriedkov nápravy, ktoré mu poskytoval zákon č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov, t. j. podania odvolania a jeho prerokovanie v odvolacom daňovom konaní daňovým riaditeľstvom, podal na všeobecnom – krajskom súde žalobu o preskúmanie postupu a zákonnosti rozhodnutí daňového riaditeľstva č. VIII/256/3518/2004/Šin z 26. marca 2004 a č. VIII/256/3519/2004/Šin z 26. marca 2004 (o odvolaní sťažovateľa proti dodatočnému platobnému výmeru č. 645/230/99877/03/Juk z 11. decembra 2003 a dodatočnému platobnému výmeru č. 645/230/99995/03/Juk z 11. decembra 2003). Taktiež v rámci odvolacieho konania podal proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 11 S 42/04 zo 7. septembra 2004 odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 1 Sž-o-KS 248/2004 zo 16. novembra 2005 tak, že rozhodnutie krajského súdu potvrdil. Z uvedeného je zrejmé, že sťažovateľ v súlade s ustanovením § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde vyčerpal všetky právne opravné prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv účinne poskytuje a na použitie ktorých bol oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy nebol príslušný na preskúmanie namietaných rozhodnutí daňového úradu (dodatočného platobného výmeru daňového úradu č. 645/230/99877/03/Juk z 11. decembra 2003 a dodatočného platobného výmeru daňového úradu č. 645/230/99995/03 Juk z 11. decembra 2003), pretože preskúmanie týchto rozhodnutí (resp. rozhodnutí o odvolaní sťažovateľa) patrilo do právomoci všeobecných súdov (krajského a najvyššieho súdu) v rámci správneho súdnictva.

Z pripojeného rozsudku krajského súdu sp. zn. 11 S 42/04 zo 7. septembra 2004 ďalej vyplynulo, že voči tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie a v spise sa nachádzajúce rozhodnutie najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu sp. zn.

1 SŽ-o-KS 248/2004 zo 16. novembra 2005 potvrdzuje, že sťažovateľ túto možnosť aj využil (aj keď odvolací súd jeho odvolaniu nevyhovel). Aj v tomto prípade sťažovateľ mal v systéme všeobecného súdnictva proti namietanému porušeniu základných práv účinný prostriedok nápravy [podľa § 201 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“)], ktorý využil, hoci neúspešne, a preto aj v tejto časti sťažnosti nie je daná právomoc ústavného súdu na jej prerokovanie.

Preto v okolnostiach prípadu v súvislosti s namietaným porušením označeného základného práva z ústavného hľadiska je pre ústavný súd podstatné a určujúce len preskúmanie rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 1 SŽ-o-KS 248/2004 zo 16. novembra 2005. Ten rozhodol o odvolaní sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 11 S 42/04 zo 7. septembra 2004 tak, že tento rozsudok potvrdil ako vecne správny.

V súvislosti s namietaným rozhodnutím najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu ústavný súd najprv pripomína, že úlohou ústavného súdu nie je naprávať prípadné skutkové a právne omyly všeobecných súdov (I. ÚS 237/05). Ak však k rozhodnutiu súdu neprisvedčiť tvrdeniu sťažovateľa, že vykonával trénersku činnosť samostatne, vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť, za účelom dosiahnutia zisku, ale naopak právne uzavrieť, že sťažovateľ bol zamestnaný pre športový klub ako priameho odberateľa jeho práce, ku ktorému bol v roku 2002 v osobnej a hospodárskej závislosti, došlo z dôvodov a spôsobom, ktorý umožňuje OSP, nie je podľa názoru ústavného súdu možné vstupovať do jeho právomoci, pokiaľ jej výkon nie je svojvoľný a protiústavný.

Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, napáda v okolnostiach prípadu vecnú nesprávnosť, nemôže sama o sebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným, ak navyše sťažovateľ ničím nepreukázal, že prípadná vecná nesprávnosť by bola i neústavnosťou. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natol'ko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu napadnuté rozhodnutie najvyššieho

súdu takéto nedostatky nevykazuje. V takom prípade ústavný súd nemá žiaden dôvod a ani oprávnenie na prehodnocovanie záverov všeobecného súdu, ktorý v oboch stupňoch vykonajúc dokazovanie dospel k zhodným záverom.

Ústavný súd, vychádzajúc zo skutkových okolností, ktoré vyplynuli z predloženého rozhodnutia najvyššieho súdu, z právnych východísk a záverov, odmietol túto časť sťažnosti sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd už nerozhodoval o ďalších návrhoch sťažovateľa na rozhodnutie ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. septembra 2006